

Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikkö

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

EVIRAN OHJE

KAUPALLISTEN ELÄINKULJETUSTEN ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1. Mitä valvotaan.....	4
1.1 Valvonnan kohteena olevat kuljetukset.....	4
1.2 Valvontaviranomainen	5
2. Miten valvotaan.....	5
2.1 Valvonnan käynnistäminen.....	5
2.2 Valvonta-ajankohta.....	5
2.3 Valvonnasta ilmoittaminen.....	5
2.4 Tarvittavat välineet	5
3. Valvonnan käytännön suorittaminen	6
3.1 Valvontakäynti ja eläinsuojelutarkastuslomakkeen täyttäminen	6
3.2 Valvontatuloksen tallentaminen	7
LIITE A ELÄINKULJETUKSET	8
1. Kuljetuksen yleiset vaatimukset	8
2. Kuormaaminen ja kuorman purku	10
3. Kuljetustila	13
4. Yli kahdeksan tuntia kestävät eläinkuljetukset.....	14
5. Eräiden eläinlajien tilavaatimukset (kuormaustiheydet) maantiekuljetuksissa.....	17
LIITE B ELÄINKULJETUKSET, SIIPIKARJA.....	19
1. Kuljetuksen yleiset vaatimukset	19
2. Kuormaaminen ja kuorman purku	20
3. Kuljetusväline.....	21

Johdanto

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastusten tarkoituksena on selvittää, täyttyvätkö EU:ssa eläinkuljetuksille asetetut eläinsuojeluvaatimukset neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005 mukaisesti. EU:n edellyttämät eläinkuljetustarkastukset kohdistuvat yhteisössä kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuviin elävien selkärankaisten eläinten kuljetuksiin.

Tämä ohje on tarkoitettu kaikille toimivaltaisille viranomaisille, jotka tekevät kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastuksia. Ohjeen tarkoituksena on koota eläinten kaupallista kuljetusta koskevan lainsäädännön keskeisimmät vaatimukset yhteen asiakirjaan valvontatyön helpottamiseksi. Kunkin kohdan lopussa on kerrottu vaatimuksen säädöspohja.

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomais-toiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Tulkinnat on ohjeessa esitetty *kursiivilla*. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Elintarviketurvallisuusviraston (jäljempänä Evira) näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Ohjeen muutokset

Evira on muuttanut aiempaa tulkintaansa kuljetusmatkan ja kuljetuksen määritelmistä. Kuljetuksen keston sijaan lomakkeessa ja ohjeessa käytetään nykyisin kuljetusmatkan kesto.

Kuljetusmatka ja kuljetus

Kuljetusmatka = eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien välilastaukset ja -purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastausta ja viimeistä purkua. Esimerkiksi sioilla kuljetusmatka alkaa, kun kaikki siat on lastattu kyytiin lähtöpaikassa, ja päättyy, kun sikoja aletaan purkaa määräpaikassa. Siipikarjan osalta kuljetusmatka alkaa, kun kaikki kuljetuspäällykset on lastattu autoon lähtöpaikassa, ja päättyy, kun kuljetuspäällyksiä aletaan purkaa autosta määräpaikassa.

Kuljetus = eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien kaikki lastaukset ja purut, myös ensimmäinen lastaus ja viimeinen purku. Siipikarjan osalta kuljetus alkaa, kun kuljetuspäällyksiä aletaan nostaa kuljetusvälineeseen lähtöpaikassa, ja päättyy, kun päällykset on purettu autosta määräpaikassa.

Pitkä kuljetus = yli kahdeksan tuntia kestävä kuljetusmatka eli yli 8 h kestävä eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien välilastaukset ja -purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastausta ja viimeistä purkua.

Huom! Kuljetusmatka ≠ kuljetus. Kuljetusmatka on osa kuljetusta.

Kohdassa 3.1 on tarkennettu sitä, missä tapauksissa merkitään kohta ”ei koske kuljetusta”.

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

Kohtaan 3.3 on lisätty listaus muista kuljetustarkastusten tekemiseen liittyvistä ohjeista. Ohjeet löytyvät Eviranetistä.

Liite A

Kohtaan 1.3 on lisätty kuljetusmatkan määritelmä ja esimerkkejä siitä, miten kuljetusmatka voidaan asiakirjoissa esittää.

Liite B

On lisätty vaihtoehtoja eläinlajeihin ja sukupuoliin ja ohjeita näistä.

Kohtaan 1.3 on lisätty kuljetusmatkan määritelmä ja esimerkkejä siitä, miten kuljetusmatka voidaan asiakirjoissa esittää.

Kohtaan 2.2.1 on lisätty toinen kenttä kuljetuspäällysten kirjaamista varten, siltä varalta, että kuljetuksessa käytetään erikorkuisia päällyksiä.

Tarkastuksen perusteet

Neuvoston asetus eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana (1/2005) velvoittaa jäsenmaat valvomaan eläinten kuljetuksia. Kyseisen asetuksen 27 artiklan mukaan viranomaisten on tehtävä syrjimättömällä tavalla eläinten, kuljetusvälineiden ja niihin liittyvien asiakirjojen tarkastuksia. Neuvoston asetuksessa säädetään kaupallisia eläinkuljetuksia koskevista eläinsuojeluvuatiuksista. Neuvoston asetuksen täytäntöönpanosta puolestaan säädetään laissa eläinten kuljetuksesta (1429/2006).

Eläinkuljetuksissa noudatettava lainsäädäntö:

- **Eläinkuljetusasetus** (EKA) eli Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta
- **Eläinkuljetuslaki** (EKL) eli laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006

1. Mitä valvotaan

Eläinsuojelutarkastuksissa on valvottava

- täyttyvätkö muiden eläinten kuin siipikarjan kuljettamiselle asetetut eläinsuojelulliset vähimmäisvaatimukset → **LIITE A**
- täyttyvätkö siipikarjan kuljettamiselle asetetut eläinsuojelulliset vähimmäisvaatimukset → **LIITE B**

1.1 Valvonnan kohteena olevat kuljetukset

Tavoitteena on tarkastaa Suomessa vuosittain vähintään 2 % kuljetuksista. Tarkastukset tehdään syrjimättömällä tavalla ilman epäilyä eläinkuljetussäädösten rikkomisesta. Tarkastuksia pyritään kuitenkin kohdentamaan edellisen vuoden valvontatulosten perusteella tietyn tyyppisiin kuljetuksiin etenkin, jos niissä on havaittu epäkohtia. Tarkastuksia yritetään myös suunnata kuljetuksiin, joiden kokemuksen perusteella arvioidaan mahdollisesti aiheuttavan riskin eläinten hyvinvoinnille. Lisäksi tarkastuksia kohdennetaan sellaisiin kuljetustyyppisiin, joihin tarkastukset eivät ole

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

aiemmin kohdentuneet, jotta saataisiin viitteitä siitä, millaisissa kuljetuksissa eläinten hyvinvointi vaarantuu useimmin.

Kuljetuksia, joita eläinten kasvattajat suorittavat omilla kuljetusvälineillään, kun maantieteelliset olosuhteet vaativat eläinten kuljetusta siirtolaiduntamista varten, voidaan myös tarkastaa. Näihin kuljetuksiin sovelletaan ainoastaan eläinkuljetusasetuksen artikloita 3 ja 27, joissa on vaatimuksia kuljetuksen yleisistä edellytyksistä ja kuljetuksiin tehtävistä tarkastuksista. Edellä mainittu koskee myös kasvattajien omilla kuljetusvälineillä suorittamia omien eläintensä kuljetuksia, joiden pituus kasvattajan tilalta on alle 50 kilometriä.

Lisäksi läänineläinlääkärit voivat tehdä asiakirjatarkastuksia kuljetuksen päättymisen jälkeen, katso kohta 3.1: Valvontakäynti ja eläinsuojelutarkastuslomakkeen täyttäminen.

1.2 Valvontaviranomainen

Toimivaltaisia tarkastuksia tekeviä valvontaviranomaisia ovat tarkastuseläinlääkäri, läänineläinlääkäri ja aluehallintoviraston määräämä kunnaneläinlääkäri (jäljempänä tarkastaja).

Evira seuraa valvontojen toteutumista. Evira tekee vuosittain yhteenvedon koko maan kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastusten tuloksista. Maa- ja metsätalousministeriön ruokaosasto (RO) puolestaan toimittaa nämä tiedot EU-komissiolle.

2. Miten valvotaan

2.1 Valvonnan käynnistäminen

Eviran eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikkö (EHYT) lähettää ennen valvontojen aloittamista läänineläinlääkäreille ja tarkastuseläinlääkäreille määräyskirjeen tarkastaa eläinkuljetuksia. Eviralla on oikeus määrätä virkaeläinlääkärit tarkastamaan eläinkuljetuksia (EKL 29 §). Aluehallintovirasto voi määrätä kunnaneläinlääkäriin tekemään tarkastuksen omalla toimialueellaan.

2.2 Valvonta-ajankohta

Valvonnat aloitetaan valvontavuonna määräyskirjeen ja ohjeistuksen toimittamisen jälkeen. Evira seuraa tarkastusten etenemistä ajantasaisen tiedon saamiseksi. Tämän vuoksi valvontatulokset tulisi tallentaa Elviin mahdollisimman pian tarkastuksen jälkeen. Kaikki valvonnat tulee olla tehtynä kyseisen valvontavuoden aikana.

2.3 Valvonnasta ilmoittaminen

Valvonnat tulisi suorittaa ennalta ilmoittamatta.

2.4 Tarvittavat välineet

Tarkastusta varten tarkastaja tarvitsee kuljetusten eläinsuojelutarkastuslomakkeen liitteineen ja ohjeineen sekä tarvittaessa kuulemis-, hallintopäätös- ja

valitusosoituslomakkeen. Lisäksi käytettävissä tulee olla mittanauha ja laskin sekä mahdollisuuksien mukaan kamera. Siipikarjakuljetusten tarkastuksissa kannattaa lisäksi olla mukana taskulamppu.

3. Valvonnan käytännön suorittaminen

3.1 Valvontakäynti ja eläinsuojelutarkastuslomakkeen täyttäminen

Tarkastaja tarkastaa vaaditut asiat ja täyttää kuljetusten eläinsuojelutarkastuslomakkeen. Lomakkeita on kahdenlaisia: lomake siipikarjalle ja lomake muille eläimille kuin siipikarjalle. Liitelomake kuormausaiheiden laskemiseksi täytetään tarvittaessa. Tyhjiä lomakkeita voi tulostaa Elvistä (→ **3.2 Valvontatuloksen tallentaminen**) sekä Eviranetistä esim. itsejäljentävälle paperille tai tarkastuksen tiedot voi syöttää suoraan Elviin tarkastuksen yhteydessä.

Tarkastaja täyttää eläinsuojelutarkastuslomakkeen asianomaisiin kohtiin tarkastusta koskevat tiedot. Jos kuljetusaika ylittää 8 tuntia muilla eläimillä kuin siipikarjalla, täytetään myös lomakkeen kohta 4. Poro- ja turkiseläinkuljetuksien ollessa kyseessä täytetään vain kohta 4.1. Jos kuljetuksessa ei ole tarkastushetkellä eläimiä, ei kyseiselle kuljetukselle tehdä eläinsuojelutarkastusta.

Varsinaisten kuljetustarkastusten ohella voidaan tehdä myös asiakirjatarkastuksia kuljetuksen päättymisen jälkeen. Tällöin tarkastetaan reittisuunnitelma ja piirturilevy tai tuloste, mitkä eläinkuljettaja on toimittanut luvan myöntäneelle aluehallintovirastolle kuljetuksen jälkeen. Asiakirjatarkastuksessa täytetään kuljetustarkastuslomakkeen ensimmäinen sivu ("tarkastuksen perustiedot"), lomakkeen tarkastusosan kohdat 1.4 ja 4.2, johtopäätös-osio sekä tarkastuksen tekijän allekirjoitus.

Lomakkeen eri kohtiin annetaan vastaukseksi joko kunnossa, laiminlyönti tai ei koske kuljetusta. Vastauksia on mahdollista täsmentää antamalla lisätietoja. Tämä on toivottavaa erityisesti laiminlyöntitapauksissa. Kohta merkitään kunnossa olevaksi ainoastaan silloin, jos kohdan vaatimus täyttyy kaikilta osin eli eläinkuljetuslainsäädäntöä on siltä osin noudatettu. Jos kohdan vaatimusta ei ole kaikilta osin noudatettu eli eläinkuljetussäädöksiä on rikottu, tulee kohtaan merkitä vastaukseksi laiminlyönti. Laiminlyöntimerkintä siis tarkoittaa, että säädöksiä ei ole tältä osin noudatettu. Jos kohdan vaatimus ei koske kyseistä kuljetusta, merkitään kohta "ei koske kuljetusta". "Ei koske kuljetusta" kohta merkitään myös silloin, kun kyseistä asiaa ei pystytä tarkastamaan tai toteamaan. Tällöin asia selvennetään lisätieto -kohtaan.

Jos tarkastuksessa havaitaan yksikin laiminlyönti eli eläinkuljetussäädösten vastaisuus, merkitään lisäksi lomakkeen loppupuolella olevaan "**Tarkastuksessa havaittiin eläinkuljetussäädösten vastaista menettelyä**" -kohtaan **rasti ruutuun**. Lisäksi tehdään erillisellä lomakkeella **kuuleminen** ja tarvittaessa **hallintopäätös**.

Jos menettely on ollut eläinkuljetusasetuksen vastaista, päätös annetaan asetuksen 23 tai 26 artiklan tai molempien perusteella. Joissakin tapauksissa päätös annetaan myös eläinkuljetuslain 37 §:n 2 momentin mukaisesti. Jos menettely on ollut eläinkuljetuslain vastaista, annetaan lain 37 §:n 1 momentin mukaisesti kielto tai määräys tai ryhdytään tarvittaessa kiireellisiin toimenpiteisiin.

Viranomaisen tulee välittömästi ilmoittaa eläinkuljetusasetuksen vastaisuuksista eläinkuljettajaluvan tai kuljetusvälineelle hyväksymistodistuksen myöntäneelle viranomaiselle ja, jos ajoneuvon kuljettaja on osallistunut näiden eläinkuljetusasetuksen vaatimusten rikkomiseen, myös kuljettajalle pätevyystodistuksen myöntäneelle viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat.

Lopuksi tarkastuksen suorittanut virkaeläinlääkäri vahvistaa tarkastuslomakkeen tiedot allekirjoituksellaan. Eläinsuojelutarkastuslomakkeen sekä mahdollisen liitelomakkeen alimmainen kappale tai kopio jätetään kuljetuksesta vastaavalle.

3.2 Valvontatuloksen tallentaminen

Kaupallisten eläinsuojeluvalvontojen tulokset tallennetaan **Elvi-sovellukseen**. Elvi on käytettävissä kaikkialla missä on internetyhteys. Elvin käyttöä varten on erillinen ohje.

Tarkastaja tallentaa tulokset Elviin. Tulokset tulisi tallentaa järjestelmään **mahdollisimman pian tarkastuksen jälkeen ja viimeistään tarkastusvuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä**. Läänineläinlääkärit ja tarkastuseläinlääkärit vastaavat omalta osaltaan siitä, että tarkastusvaatimus täyttyy ja kaikki valvontatulokset tallennetaan annettuun aikarajaan mennessä.

3.3 Muut aiheeseen liittyvät ohjeet

Ohjeet löytyvät Eviranetistä.

Eläinkuljetusten kaupallisuuden tulkinta (15643/01)
Hallinnollisten pakkokeinojen käyttö eläinkuljetusten valvonnassa (15642/01)
Reittisuunnitelmaa edellyttävän eläinkuljetuksen valvonta (15621/03)
Kaupallisen kuljetuksen eläinsuojelutarkastus kolmasmaaviennissä (15636/01)
Elvi sovelluksen käyttäjän pikaohje_V1V3b

LIITE A ELÄINKULJETUKSET

1. Kuljetuksen yleiset vaatimukset

1.1 Eläinkuljettajina saavat toimia vain ne, joille toimivaltainen viranomaisen on antanut luvan. Luvan jäljennös on voitava esittää toimivaltaiselle viranomaiselle, kun eläimiä kuljetetaan. Lupaa ei kuitenkaan tarvitse henkilö, joka kuljettaa eläimiä enintään 65 kilometrin matkan lähtöpaikasta määräpaikkaan mitattuna. (EKA 6 art. kohta 1 ja 7)

1.2 Kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten taikka siipikarjan kuljetukseen tarkoitettua maantieajoneuvoa saa kuljettaa ja eläinten hoitajana tällaisessa ajoneuvossa voi toimia vain henkilö, jolla on pätevyystodistus.

Hoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on vastuussa eläinten hyvinvoinnista ja on niiden mukana kuljetusmatkan ajan. *Hoitaja, joka toimii koko ajan edellä mainitun kuljettajan valvonnassa, ei kuitenkaan tarvitse pätevyystodistusta.*

Pätevyystodistus on voitava esittää toimivaltaiselle viranomaiselle, kun eläimiä kuljetetaan. Pätevyystodistusta ei kuitenkaan tarvitse henkilö, joka kuljettaa eläimiä enintään 65 kilometrin matkan lähtöpaikasta määräpaikkaan mitattuna. (EKA 2 art. kohta c, 6 art. kohta 5 ja 7)

1.3 Kuljetusvälineessä on oltava asiakirjat, joista käy ilmi eläinten alkuperä (*tila, jolta eläin on haettu*) ja omistaja, kuljetuksen lähtöpaikka, -päivä ja -aika, määräpaikka sekä kuljetusmatkan odotettu kesto. Eläinkuljettajan on esitettävä asiakirjat pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. (EKA 4 art.)

Kuljetusmatka = eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien välilastaukset ja purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastausta ja viimeistä purkua. Esimerkiksi sioilla kuljetusmatka alkaa, kun kaikki siat on lastattu kyytiin lähtöpaikassa, ja päättyy, kun sikoja aletaan purkaa määräpaikassa.

- *Kuljetusmatkan odotettu kesto voi asiakirjoissa lukea esimerkiksi seuraavasti: lähtöaika sekä arvioitu saapumisaika määräpaikkaan, joiden avulla pystyy laskemaan kuljetusmatkan odotetun keston,*
- *kuljetusmatkan odotettu kesto 7,5 h tai 7 tuntia 30 minuuttia,*
- *kuljetusmatkan odotetaan kestävän noin 7,5 h tai*
- *muulla vastaavalla tavalla.*

1.4 Rekisteröityjä hevoseläimiä lukuun ottamatta kotieläiminä pidettävien hevoseläinten, nautojen, lampaiden, vuohien ja sikojen matkan kesto aika ei saa ylittää kahdeksaa tuntia. Matkan kesto aikaa voidaan kuitenkin pidentää, jos ajoneuvo täyttää tietyt lisävaatimukset¹. Matkan kesto aikaa saa pidentää seuraavasti:

- Vieroittamattomia ja maitoruokinnassa olevia vasikoita, karitsoja, kilejä ja varsoja sekä vieroittamattomia porsaita saadaan kuljettaa ilman lepojaksia enintään yhdeksän tunnin ajan. Tämän jälkeen niiden on saatava levätä vähintään yhden tunnin ajan, jolloin ne on juotettava ja tarvittaessa ruokit-

¹ EKA liite I luku VI

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

tava. Lepojakson jälkeen kuljettamista saadaan jatkaa enintään yhdeksän tunnin ajan.

- Sikoja saadaan kuljettaa ilman lepojaksoa enintään 24 tunnin ajan. Matkan aikana niiden saatavilla on oltava jatkuvasti juomavettä paitsi enintään 12 tunnin kuljetuksissa ajanjaksona 1.9. - 30.4.
- Kotieläiminä pidettäviä hevoseläimiä (muut kuin rekisteröidyt) saadaan kuljettaa ilman lepojaksoa enintään 24 tunnin ajan. Matkan aikana eläimet on juotettava ja tarvittaessa ruokittava kahdeksan tunnin välein.
- Muita kuin edellä mainittuja eläimiä (mm. täysikasvuisia nautoja, lampaita ja vuohia) saadaan kuljettaa ilman lepojaksoa enintään 14 tunnin ajan. Tämän jälkeen niiden on saatava levätä vähintään yhden tunnin ajan, jolloin ne on juotettava ja tarvittaessa ruokittava. Lepojakson jälkeen kuljettamista saadaan jatkaa enintään 14 tunnin ajan.
- Eläinten edun vuoksi matkan enimmäiskestoaikaa saadaan kuitenkin pidentää kahdella tunnilla, etenkin jos kuljetuksen määräpaikka on lähellä. (EKA liite I luku V kohta 1, EKL 41 §)

Vieroittamattomien eläinten pitkissä kuljetuksissa tulisi huomioida seuraavat seikat:

- *käytännössä alle kahden kuukauden ikäiset vasikat ja alle kuuden viikon ikäiset karitsat olisivat vieroittamattomia*
- *elektrolyyttien tai maidonkorvikkeiden saaminen lepojaksojen aikana olisi oltava järjestetty*
- *pelkät metalliset nipat tai kaukalot eivät ole sopivia juottolaitteita vieroittamattomille eläimille. Ajoneuvoissa tulisi olla juottamista varten sankoja ja joustavia tutteja.*
- *jos vieroittamattomia eläimiä joudutaan kuljettamaan ulkolämpötilan ollessa kuljetusmatkan aikana todennäköisesti alle 0 °C, pitäisi erityisesti huolehtia, että lämpötila pysyy kuljetusvälineessä eläinten kannalta sopivana.*

- 1.5** Ajoneuvoihin, joissa kuljetetaan eläimiä, on selvästi ja näkyvästi merkittävä, että niissä on eläviä eläimiä. Merkintää ajoneuvossa ei kuitenkaan tarvita, jos eläimet kuljetetaan konteissa, joihin on merkitty selvästi ja näkyvästi, että ne sisältävät eläviä eläimiä, ja mikä on kontin yläpuoli. (EKA liite I luku II kohta 2.1 ja 5.1)

Merkinnän (eli teksti ja/tai kuva) tulisi olla sekä ajoneuvon edessä että takana ja riittävän suuri, jotta se näkyy selkeästi muille tielläliikkuville. Jos merkintänä on kuva, sen tulee olla tarpeeksi selkeä kertoakseen nimenomaan eläinkuljetuksesta.

- 1.6** Ainoastaan eläimiä, jotka ovat kuljetusmatkan edellyttämässä kunnossa, saa kuljettaa. Kuljetusolosuhteet eivät saa aiheuttaa eläimille loukkaantumista tai tarpeetonta kärsimystä. Eläin, joka on loukkaantunut tai jolla on fysiologisia heikkouksia tai patologisia muutoksia, ei ole kuljetuskuntoinen.

Eläin ei ole kuljetuskuntoinen etenkin, jos:

- se ei pysty liikkumaan itsenäisesti kivutta tai kävelemään avustamatta
- sillä on vakavia avohaavoja tai esiinluiskahdus
- se on tiine ja sen kantoajasta vähintään 90 %:a on kulunut*
- se on synnyttänyt edellisellä viikolla*

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

- se on vastasyntynyt eikä sen napa ole kokonaan parantunut*
- se on hirvieläin, jolla on verisarvet
- se on alle kolmen viikon ikäinen porsas, alle yhden viikon ikäinen karitsa tai alle kymmenen päivän ikäinen vasikka ja kuljetusmatka on yli 100 kilometriä.

(*) Rekisteröidyt hevoset:

Ei sovelleta rekisteröityihin hevoseläimiin, jos kuljetusmatkan tarkoituksena on terveydentilan ja hyvinvoinnin parantaminen synnytystä varten, tai rekisteröidyksi tammaksi luettavan emonsa mukana oleviin äskettäin syntyneisiin varsoihin, jos molemmissa tapauksissa eläinten mukana on jatkuvasti hoitaja, joka vastaa vain mainituista eläimistä kuljetusmatkan aikana.

Lievästi sairas tai loukkaantunut eläin voidaan kuitenkin kuljettaa, jos kuljetus ei aiheuta sille lisäkärsimystä.

Sairaita tai loukkaantuneita eläimiä voidaan kuitenkin pitää kuljetuskuntoisina, jos niille on tehty kotieläintalouteen liittyvä eläinlääkinnällinen toimenpide, kuten sarvien katkaiseminen tai kuohitseminen, edellyttäen että haavat ovat täysin parantuneet.

Jos eläin sairastuu tai loukkaantuu kuljetuksen aikana, se on eristettävä muista ja sille on annettava ensiapua mahdollisimman nopeasti.
(EKA art. 3, liite I luku I)

Kohtaan 1.6.1 merkitään ei-kuljetuskuntoisten eläinten lukumäärä eläinlajeittain.

2. Kuormaaminen ja kuorman purku

2.1 Eläinten tulee olla eroteltu toisistaan seuraavasti:

- eri eläinlajit*
- merkittävästi erikokoiset*
- nuoret ja täysikasvuiset*
- sukukypsät kastroimattomat urokset ja naaraat
- sarvelliset ja sarvettomat*
- toisiaan kohtaan vihamielisesti käyttäytyvät eläimet esim. täysikasvuiset siitoskarjut tai -oriit*
- sairaat tai vahingoittuneet ja terveet
- kytketyt ja kytkemättömät.

(*) Eläimiä ei tarvitse erotella, jos ne on kasvatettu yhteensopivissa ryhmissä tai ne ovat tottuneita toisiinsa, jos erottaminen aiheuttaa stressiä tai jos naaraseläimillä on niistä riippuvaisia jälkeläisiä.

(EKA liite I luku I kohta 4, liite I luku III kohta 1.12 ja 1.13)

2.2, 2.4 Maantieajoneuvoissa on oltava asianmukaiset varusteet kuormaamista ja kuorman purkamista varten. Kuorma- ja purkamistilojen on oltava turvallisia, käyttötarkoitukseensa sopivia sekä puhdistettavissa ja desinfioitavissa, pinnat eivät saa olla liukkaita ja tiloissa on oltava sivusuojat, jotta eläimet eivät pääse karkaamaan.

Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikkö

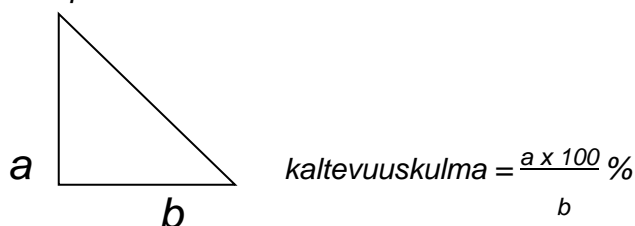
Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

Ramppien kaltevuuskulma vaakatasossa saa olla enintään:

- 20 astetta eli 36,4 prosenttia (sika, vasikka, hevonen)
- 26 astetta eli 50 prosenttia (lammas, muut nautaeläimet kuin vasikat).

Rampin kaltevuuskulman laskeminen:

Jos vaakataso kaltevuuskulma on yli 10 astetta (17,6 prosenttia), rampeihin on asennettava jokin järjestelmä (esim. poikki-pienoitus), jolla varmistetaan, että eläimet voivat nousta ja laskeutua vaarattomasti ja vaivattomasti.

Nostolavoissa ja ylätasoilla on oltava turvapuomit eläinten putoamisen ja karkaamisen estämiseksi kuormaus- ja purkamisvaiheessa. Kuljetusvälineet, kontit ja niiden varusteet on oltava sellaiset, että niillä estetään eläinten karkaaminen tai putoaminen ja ne kestävät liikkeen aiheuttaman rasituksen. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta d ja kohta 2.2, liite I luku III kohta 1.3 ja 1.4)

2.3 Kuormaamisen ja kuorman purkamisen aikana on oltava riittävä valaistus. (EKA liite I luku III kohta 1.6)

2.4 → Katso kohta 2.2.

2.5 Jos eläimiä pidetään kuljetuksen aikana kytkettynä, on köysien, liekojen tai muiden käytettävien välineiden oltava niin tukevia, etteivät ne katkea normaaleissa kuljetusolosuhteissa. Köysien on oltava sellaisia, että eläimet eivät voi kuristua tai muuten vahingoittua. Lisäksi köysien on oltava sellaisia, että eläimet voivat tarvittaessa maata, syödä ja juoda ja eläimet voidaan irrottaa nopeasti. Eläimiä ei saa kytkeä sarvista eikä nenärenkaasta eikä jalkoja saa sitoa yhteen. (EKA liite I luku III kohta 1.11)

2.6 Tavarat, jotka kuljetetaan samalla kuljetusvälineellä kuin eläimet, on sijoitettava niin, etteivät ne aiheuta loukkaantumista, kärsimystä tai stressiä eläimille. (EKA liite I luku III kohta 1.5)

2.7 Kuljetusvälineet, kontit ja niiden varusteet on oltava sellaisia, että eläimiä päästään tarkastamaan ja hoitamaan. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta f)

Vaatus siinä, että kuljetusvälineessä olevat eläimet päästään tarkastamaan, tarkoittaa sitä, että jokainen kuljetusvälineessä oleva eläin voidaan tarkastuksen yhteydessä nähdä. Vaatus ei edellytä, että tarkastuksen tekijä pääsee jokaisen yksittäisen eläimen luokse tarkastusta tekemään, vaan eläin voidaan tarkastaa myös kohtuullisen etäisyyden päästä.

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

2- ja 3-kerrosajoneuvoissa tulee pystyä tarkastamaan myös ylemmissä kerroksissa olevat eläimet. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että ajoneuvossa on mukana tikapuut.

- 2.8, 2.9** Eläimille on varattava niiden kokoon ja kuljetusmatkan kestoon nähden lattia-alaltaan ja korkeussuunnassa riittävä tila. Eläinosaston sisällä ja kullakin sen tasolla on oltava riittävästi tilaa sen varmistamiseksi, että eläinten yläpuolella on riittävä ilmanvaihto niiden ollessa luonnollisessa seisoma-asennossa ilman, että missään tapauksessa estetään eläinten luonnollisia liikkeitä.

Kuormaus tiheyksien laskemiseen voidaan käyttää erillistä liitelomaketta, johon voidaan laskea jokaisen osaston tiheys erikseen. Liitelomaketta tulisi käyttää ainakin niissä tapauksissa, joissa epäillään kuormaus tiheyden ylittävän.

Tilan on täytettävä vähintään eläinlajille asetetut tilavaatimukset

→ **katso** kohta 5. **Eräiden eläinlajien tilavaatimukset (kuormaus tiheydet) maantiekuljetuksissa.**

(EKA 3 art. kohta g, liite I luku II kohta 1.2, liite I luku VII)

Kuljetustilan sisäkorkeus teuraaksi kuljetettaville lihasioille tulisi olla vähintään 90 cm.

- 2.10** Eläimiä käsittelevien henkilöiden on hoidettava tehtävänsä ilman väkivaltaa tai mitään sellaisia menetelmiä, jotka voivat aiheuttaa eläimille tarpeetonta pelkoa, vammoja tai kärsimystä. Eläimiä ei saa lyödä tai potkia, riiputtaa mekaanisessa välineessä eikä nostaa tai vetää päästä, korvista, sarvista, jaloista, hännästä, turkista tai nahasta taikka käsitellä muutoin niin, että niille aiheutuu tarpeetonta kipua tai kärsimystä.

Sellaisten välineiden käyttöä, jotka antavat sähköiskuja, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Joka tapauksessa kyseisten välineiden käyttö on sallittua ainoastaan täysikasvuisten nautojen ja sikojen kohdalla silloin, kun ne kieltäytyvät liikkumasta, ja ainoastaan, kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin. Iskut eivät saa kestää sekuntia kauempaa, ne on jaksotettava asianmukaisesti ja ne saa antaa ainoastaan takapäin lihaksiin. Iskuja ei saa antaa toistuvasti, mikäli eläin ei reagoi.

(EKA art. 3 kohta e, liite I luku III kohta 1.8 ja 1.9)

3. Kuljetustila

- 3.1** Kuljetusvälineiden, konttien ja niiden varusteiden on suojattava eläimiä huonolta säältä, äärimmäisiltä lämpötiloilta ja epäsuotuisilta sääolojen vaihteluilta. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta b)
- 3.2 - 3.4** Kuljetusvälineiden, konttien ja niiden varusteiden on oltava sellaisia, että vältetään loukkaantumiset ja kärsimys sekä varmistetaan eläinten turvallisuus, estetään eläinten karkaaminen tai putoaminen ja ne kestävät liikkeen aiheuttaman rasituksen. Kuljetusvälineiden ja konttien lattiapinta ei saa olla liukas ja sen on minimoitava virtsan ja ulosteen vuotaminen.

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

Alle 10 kilon painoisille porsaille, alle 20 kilon painoisille karitsoille, alle kuuden kuukauden ikäisille vasikoille ja alle neljän kuukauden ikäisille varsoille on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, kuljetusmatka-ajan ja sääolojen mukaan. Aineen on mahdollistettava asianmukainen virtsan ja ulosteiden imeytyminen.

(EKA liite I luku II kohta 1.1 ja 1.5)

- 3.5** Varusteiden, kuten väliseinien, on oltava eläimille turvallisia. Väliseinien on oltava riittävän tukevia, jotta ne kestävät eläinten painon. Varusteet on suunniteltava niin, että ne ovat nopeasti ja helposti käytettävissä. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta a ja kohta 1.4)
- 3.6** Kuljetusvälineissä ja konteissa on riittävä valaistus, jotta eläimet voidaan tarkastaa ja niitä voidaan hoitaa kuljetuksen aikana. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta i)
- 3.7** Kuljetusvälineissä ja konteissa on voitava pitää yllä kuljetettaville eläinlajeille riittävä ilman laatu ja määrä. Eläinosaston sisällä ja kullakin sen tasolla on oltava riittävästi tilaa sen varmistamiseksi, että eläinten yläpuolella on riittävä ilmanvaihto niiden ollessa luonnollisessa seisoma-asennossa ilman, että missään tapauksessa estetään eläinten luonnollisia liikkeitä. Kuljetuksen aikana on varmistettava riittävä ja eläinten tarpeita täysin vastaava ilmanvaihto ottaen huomioon erityisesti kuljetettavien eläinten lukumäärä ja tyyppi sekä kuljetusmatkan aikana odotettavissa olevat sääolot. Kontit on säilytettävä niin, ettei niiden ilmanvaihto esty. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta e ja kohta 1.2, liite I luku III kohta 2.6)
- 3.8** Kuljetusvälineet, kontit ja niiden varusteet on voitava puhdistaa ja desinfioida. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta c)
- 3.9** Kuljetuksen aikana sairastunut tai loukkaantunut eläin on eristettävä muista ja sille on annettava ensiapua mahdollisimman nopeasti. Sille on annettava asianmukaista eläinlääkinnällistä hoitoa ja tarvittaessa se on hätäteurastettava tai lopetettava niin, ettei sille aiheudu tarpeetonta kärsimystä. (EKA liite I luku I kohta 4)

4. Yli kahdeksan tuntia kestävät eläinkuljetukset

- 4.1** Pitkiä eläinkuljetuksia maanteitse saa tehdä vain, jos kuljetusväline on tarkastettu ja hyväksytty. Tätä sovelletaan myös kontteihin, joita käytetään kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkissä kuljetuksissa maanteitse. Eläinkuljettajien on voitava esittää maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus sen maan toimivaltaiselle viranomaiselle, johon eläimiä kuljetetaan. (EKA 6 art. 8 kohta, 7 art. 1 ja 3 kohta)
- 4.2** Jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten sekä nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkien kuljetusten osalta eläinkuljettajien ja järjestäjien on noudatettava eläinkuljetusasetuksen reittisuunnitelmaa koskevia säännöksiä. (EKA 5 art. 4 kohta)

Reittisuunnitelman realistisuus arvioidaan huolella. Tällöin tulee siis huomioida kuljettajien ruoka- ja muut tauot, ajoaikalainsäädäntö, lauttoihin lastaus- ja purkuajat sekä satamissa odotteluajat. On myös otettava huomioon eläinkuljetuksen tai ylipäänsä ison ajoneuvon hitaampi matkanteko, joten matka-aikoja arvioitaessa ei voida suoraan soveltaa esimerkiksi Google mapsin antamia aikoja.

- 4.3** Kuljetusvälineessä on oltava vaaleanvärinen ja asianmukaisesti eristetty ulkoko. (EKA liite I luku VI kohta 1.1)
- 4.4** Eläimillä on oltava asianmukaista kuiviketta tai vastaavaa ainetta, jolla taataan eläinten mukavuus kyseisen lajin, kuljetettavien eläinten lukumäärän, matkan keston ja sääolojen mukaan. Aineen on varmistettava asianmukainen virtsan ja ulosteiden imeytyminen. (EKA liite I luku VI kohta 1.2)
- 4.5** Kuljetusvälineessä on oltava riittävästi asianmukaista rehua eläinten ruokkimiseksi kuljetusmatkan aikana. Rehut on suojattava sääolosuhteilta ja saastutavilta tekijöiltä kuten pölyltä, polttoaineelta, pakokaasulta sekä eläinten virtsalta ja ulosteilta. Jos eläinten ruokintaan käytetään erityistä ruokintalaitetta, se on kuljetettava kuljetusvälineessä ja se on voitava kiinnittää kuljetusvälineeseen niin, ettei se kaadu. Kun kuljetusväline liikkuu eikä ruokintalaite ole käytössä, se on varastoitava eläimistä erilleen. (EKA liite I luku VI kohta 1.3 - 1.5)
- 4.6** Kuljetusvälineessä on oltava väliseiniä erillisten osastojen muodostamiseksi ja kaikilla eläimillä on oltava esteetön vedensaanti. Väliseiniä on oltava siten rakennettuja, että ne voidaan asettaa eri paikkoihin osastojen koon muuttamiseksi erityisvaatimusten sekä eläinten tyyppin, koon ja lukumäärän mukaan. Hevoseläimet on kuljetettava yksittäisissä pilttuissa tai karsinoissa varsojen kanssa matkustavia tammoja lukuun ottamatta. (EKA liite I luku VI kohta 1.6 - 1.8)
- 4.7** Ajoneuvon ilmanvaihtojärjestelmien on oltava sellaisia, että lämpötila pysyy kuljetusvälineessä kaikkien eläinten osalta 5 - 30 celsiusasteessa koko kuljetusmatkan ajan riippumatta siitä, onko kuljetusväline pysähdyksissä tai liikkeessä. Ulkolämpötilasta riippuen +/- 5 celsiusasteen poikkeamat ovat kuitenkin sallittuja. Ilmanvaihtojärjestelmän on voitava taata ilman tasainen jakautuminen siten, että ilmavirran nimelliskapasiteetti on vähintään 60 m³/h/hyötykuorma (kN). Ilmanvaihtojärjestelmän on pystyttävä toimimaan vähintään neljän tunnin ajan ajoneuvon moottorista riippumatta. (EKA liite I luku VI kohta 3.1 ja 3.2)
- 4.8** Ajoneuvoihin on asennettava lämpötilan valvonta- ja kirjaamisjärjestelmä. Anturit on sijoitettava kuorma-auton rakenteesta riippuen sääoloille eniten alttiina oleviin osiin. Näin saatavat lämpötilakirjaukset on päivättävä ja toimitettava pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. Ajoneuvoihin on asennettava hälytysjärjestelmä, jonka on herätettävä kuljettajan huomio silloin, kun eläinten kuljetusosastojen lämpötila saavuttaa enimmäis- tai vähimmäisrajan. (EKA liite I luku VI kohta 3.3 ja 3.4)
- 4.9 - 4.10** Kuljetusvälineet ja kontit on varustettava juomavesijärjestelmällä, jonka kautta hoitaja voi tarjota vettä välittömästi, kun se on tarpeen kuljetusmatkan aikana niin, että kaikki eläimet saavat vettä. Juottolaitteiden on oltava hyvässä

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

toimintakunnossa, ja ne on suunniteltava ja sijoitettava ottaen huomioon eläinluokat, joita ajoneuvossa juotetaan. Kunkin kuljetusvälineen vesisäiliöiden kokonaiskapasiteetin on oltava vähintään 1,5 prosenttia sen enimmäishyötykuormasta. Vesisäiliöt on suunniteltava niin, että ne voidaan tyhjentää ja puhdistaa kunkin kuljetusmatkan jälkeen, ja niissä on oltava järjestelmä, jolla veden määrä voidaan tarkastaa. Vesisäiliöt on yhdistettävä osastoissa oleviin juottolaitteisiin, ja ne on pidettävä hyvässä toimintakunnossa. (EKA liite I luku VI kohta 2)

Enimmäishyötykuormalla tarkoitetaan sitä, paljonko eläimiä saadaan lastata kuormaan kiloina. Enimmäishyötykuorma voi poiketa kantavuudesta.

- 4.11** Kotieläiminä pidettävien nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten sekä muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten pitkissä maantiekuljetuksissa eläinkuljettajien on käytettävä asianmukaista paikannusjärjestelmää 1 päivästä tammikuuta 2009 lähtien kaikissa maantiekuljetusvälineissä. (EKA 6 art. 9 kohta, liite I luku VI kohta 4.1)

5. Eräiden eläinlajien tilavaatimukset (kuormausstiheydet) maantiekuljetuksissa

1 Hevoseläimet

Maantiekuljetuksessa on kotieläiminä pidettäviä hevoseläimiä kuormattaessa noudatettava vähintään seuraavia tilavaatimuksia:

Eläin	Pinta-ala, m ² /eläin	Tilan ohjeellinen leveys x pituus, m
Täysikasvuiset hevoset	1,75	(0,7 x 2,5)
Nuoret hevoset (6 - 24 kk)* enintään 48 tunnin matkoilla	1,2	(0,6 x 2,0)
Nuoret hevoset (6 - 24 kk)* yli 48 tunnin matkoilla	2,4	(1,2 x 2,0)
Ponit (säkäkorkeus alle 144 cm)	1,0	(0,6 x 1,8)
Varsat (0 - 6 kk)*	1,4	(1,0 x 1,4)

(*) Pitkissä kuljetuksissa varsojen ja nuorten hevosten on päästävä makuulle.

Täysikasvuisia hevosia ja poneja kuljetettaessa voidaan kuitenkin edellä olevan taulukon kuormausstiheyksiä nostaa tai laskea enintään 10 %:lla. Nuoria hevosia ja varsoja kuljetettaessa voidaan taulukon kuormausstiheyksiä nostaa tai laskea enintään 20 %:lla. Kuormausstiheydestä päätettäessä on otettava huomioon hevosten painon, koon ja kunnon lisäksi sääolosuhteet ja matkan todennäköinen kesto.

2 Nautaeläimet

Maantiekuljetuksessa on kotieläiminä pidettäviä nautoja kuormattaessa noudatettava vähintään seuraavia tilavaatimuksia:

Eläin	Keskimääräinen paino, kg	Pinta-ala, m ² /eläin
Pienet vasikat	50	0,30 - 0,40
Keskikokoiset vasikat	110	0,40 - 0,70
Suuret vasikat	200	0,70 - 0,95
Keskikokoiset naudat	325	0,95 - 1,30
Suuret naudat	550	1,30 - 1,60
Hyvin suuret naudat	yli 700	yli 1,60

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

Edellä olevia tilavaatimuksia voidaan nostaa tai laskea eläinten painon, koon ja kunnan sekä sääolosuhteiden ja matkan todennäköisen keston mukaan.

3 Lampaat ja vuohet

Maantiekuljetuksessa on kotieläiminä pidettäviä lampaista ja vuohia kuormattaessa noudatettava vähintään seuraavia tilavaatimuksia.

Eläin	Keskimääräinen paino, kg	Pinta-ala, m ² /eläin
Kerityt lampaat ja karitsat (vähintään 26 kg)*	alle 55 yli 55	0,20 - 0,30 yli 0,30
Keritsemättömät lampaat	alle 55 yli 55	0,30 - 0,40 yli 0,40
Tiineyden loppuvaiheessa olevat uuhet	alle 55 yli 55	0,40 - 0,50 yli 0,50
Vuohet	alle 35 35 - 55 yli 55	0,20 - 0,30 0,30 - 0,40 0,40 - 0,75
Tiineyden loppuvaiheessa olevat kutut	alle 55 yli 55	0,40 - 0,50 yli 0,50

(*) Alle 26 kg painavien karitsojen kuormaustiheys voi olla alle 0,2 m²/eläin.

Edellä olevia tilavaatimuksia voidaan nostaa tai laskea eläinten rodun, koon, kunnan ja villan pituuden sekä sääolosuhteiden ja matkan keston mukaan.

4 Siat

Maantiekuljetuksessa on kaikkien sikojen voitava asettua makuulle ja seisoa luonnollisessa asennossa. Jotta nämä vähimmäisvaatimukset täyttyisivät, noin 100 kg painavien sikojen kuormaustiheys ei saisi ylittää 235 kg/m² eli esimerkiksi noin 100 kg painavien sikojen tilavaatimus on vähintään 0,426 m²/eläin, 120 kg painavien sikojen vähintään 0,511 m²/eläin ja 125 kg painavien sikojen vähintään 0,531 m²/eläin.

Jotta porsaas mahtuvat makaamaan ja seisomaan luonnollisessa asennossaan, on arvioitu, että porsaiden kuormaustiheyden tulisi olla 0,14 - 0,16 m² / 20 - 40 kg painava porsas.

Edellä mainittua tilavaatimusta on lisättävä sikojen rodun, koon tai kunnan niin edellyttäessä. Myös sääolosuhteiden tai matkan keston niin edellyttäessä tilavaatimusta on lisättävä, kuitenkin enintään 20 %:lla.
(EKA liite I luku VII)

LIITE B ELÄINKULJETUKSET, SIIPIKARJA

Kuljetettavissa eläinlajeissa broileriemot merkitään kohtaan broilerit. Lomakkeen lopussa olevaan lisätietokenttään voidaan kirjata lisätieto broileriemo. Kalkkunoiden kohdalta merkitään, ovatko linnut jalostus- vai tuotantoeläimiä sekä tieto sukupuolesta.

1. Kuljetuksen yleiset vaatimukset

- 1.1 Eläinkuljettajina saavat toimia vain ne, joille toimivaltainen viranomainen on antanut luvan. Luvan jäljennös on voitava esittää toimivaltaiselle viranomaiselle, kun eläimiä kuljetetaan. Lupaa ei kuitenkaan tarvitse henkilö, joka kuljettaa eläimiä enintään 65 kilometrin matkan lähtöpaikasta määräpaikkaan mitattuna. (EKA 6 art. kohta 1 ja 7)
- 1.2 Kotieläimenä pidettävän siipikarjan kuljetukseen tarkoitettua maantieajoneuvoa saa kuljettaa ja eläinten hoitajana tällaisessa ajoneuvossa voi toimia vain henkilö, jolla on pätevyystodistus.

Hoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on vastuussa eläinten hyvinvoinnista ja on niiden mukana kuljetusmatkan ajan. *Hoitaja, joka toimii koko ajan edellä mainitun kuljettajan valvonnassa, ei kuitenkaan tarvitse pätevyystodistusta.*

Pätevyystodistus on voitava esittää toimivaltaiselle viranomaiselle, kun eläimiä kuljetetaan. Pätevyystodistusta ei kuitenkaan tarvitse henkilö, joka kuljettaa eläimiä enintään 65 kilometrin matkan lähtöpaikasta määräpaikkaan mitattuna. (EKA 2 art. kohta c, 6 art. kohta 5 ja 7)

- 1.3 Pitkiä eläinkuljetuksia maanteitse saa tehdä vain, jos kuljetusväline on tarkastettu ja hyväksytty. Eläinkuljettajien on voitava esittää maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus sen maan toimivaltaiselle viranomaiselle, johon eläimiä kuljetetaan. (EKA 6 art. 8 kohta, 7 art. 1 kohta)

Kuljetusvälineessä on oltava asiakirjat, joista käy ilmi eläinten alkuperä (*tila, jolta eläin on haettu*) ja omistaja, kuljetuksen lähtöpaikka, -päivä ja -aika, määräpaikka sekä kuljetusmatkan odotettu kesto. Eläinkuljettajan on esitettävä asiakirjat pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle. (EKA 4 art.)

Kuljetusmatka = eläinten kuljetustapahtuma mukaan lukien välilastaukset ja purkamiset lukuun ottamatta ensimmäistä lastausta ja viimeistä purkua. Esimerkiksi siipikarjan osalta kuljetusmatka alkaa, kun kaikki kuljetuspäällykset on lastattu autoon lähtöpaikassa, ja päättyy, kun kuljetuspäällyksiä aletaan purkaa autosta määräpaikassa.

Kuljetusmatkan odotettu kesto voi asiakirjoissa lukea esimerkiksi seuraavasti:

- lähtöaika sekä arvioitu saapumisaika määräpaikkaan, joiden avulla pystyy laskemaan kuljetusmatkan odotetun keston,
- kuljetusmatkan odotettu kesto 7,5 h tai 7 tuntia 30 minuuttia,
- kuljetusmatkan odotetaan kestävän noin 7,5 h tai
- muulla vastaavalla tavalla.

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

- 1.4** Ajoneuvoihin, joissa kuljetetaan eläimiä, on selvästi ja näkyvästi merkittävä, että niissä on eläviä eläimiä. Merkintää ajoneuvossa ei kuitenkaan tarvita, jos eläimet kuljetetaan konteissa, joihin on merkitty selvästi ja näkyvästi, että ne sisältävät eläviä eläimiä, ja mikä on kontin yläpuoli. (EKA liite I luku II kohta 2.1 ja 5.1)

Merkinnän eli teksti tai kuva tulisi olla sekä ajoneuvon edessä että takana ja riittävän suuri, jotta se näkyy selkeästi muille tielläliikkujille. Jos merkintänä on kuva, sen tulee olla tarpeeksi selkeä kertoakseen nimenomaan eläinkuljetuksesta.

- 1.5** Ainoastaan eläimiä, jotka ovat kuljetusmatkan edellyttämässä kunnossa, saa kuljettaa. Kuljetusolosuhteet eivät saa aiheuttaa eläimille loukkaantumista tai tarpeetonta kärsimystä. Eläin, joka on loukkaantunut tai sairas, ei ole kuljetuskuntoinen. Lievästi sairas tai loukkaantunut eläin voidaan kuitenkin kuljettaa, jos kuljetus ei aiheuta sille lisäkärsimystä. (EKA art. 3 kohta b, liite I luku I kohta 1 - 3)

2. Kuormaaminen ja kuorman purku

- 2.1** Kontit on kuljetuksen ja käsittelyn aikana pidettävä aina pystyssä, ja tärähdykset ja värinä on minimoitava. Kontit on kiinnitettävä niin, etteivät ne siirry kuljetusvälineen liikkeessä. Jos eläimiä sisältäviä kontteja kuormataan päällekkäin kuljetusvälineeseen, on estettävä virtsan ja ulosteiden putoaminen alhaalla olevien eläinten päälle, tai kanojen, kaniinien ja turkiseläinten osalta rajoitettava sitä sekä varmistettava konttien vakaus ja esteetön ilmanvaihto. Kontilla tarkoitetaan kehikkoa, laatikkoa, kuljetuspäällystä tai muuta tukevaa rakennetta, jota käytetään eläinten kuljetukseen, mutta joka ei ole kuljetusväline. (EKA art. 2 kohta g, liite I luku II kohta 5.2, liite I luku III kohta 1.7)

- 2.2** Eläimille on varattava niiden kokoon ja kuljetusmatkan kestoon nähden lattia-alaltaan ja korkeussuunnassa riittävä tila. (EKA art. 3 kohta g)

Korkeussuunnassa riittävän tilan arvioinnissa voidaan käyttää apuna siipikarjan mahdollisuutta liikkua kuljetuspäällyksessä. Mahdollisuus liikkua tarkoittaa tässä yhteydessä muun muassa, että lintu pystyy vaihtamaan asentoa, menemään makuulle ja oikomaan jalkojaan sekä korjaamaan tarvittaessa jalkojensa tai siipiensä virheasennot. Tämä koskee kaikkia kuljetettavia lintuja.

Kohtaan 2.2.1 merkitään kuljetuspäällyksen sisäkorkeus tai -korkeudet. Jos kohdassa on laiminlyönti, lisätietokenttään selvennetään minkä korkuisia päällyksiä laiminlyönti koskee.

- 2.3** Kohtaan merkitään, täyttyvätkö siipikarjan konttikuljetuksille asetetut vähimmäistilavaatimukset. Eläimille on varattava niiden kokoon ja kuljetusmatkan kestoon nähden lattia-alaltaan ja korkeussuunnassa riittävä tila. Tilavaatimuksia voidaan muuttaa lintujen painon, koon ja kunnan sekä sääolosuhteiden ja matkan todennäköisen keston mukaan. (EKA art. 3 kohta g, EKA liite I luku VII kohta E)

Kaupallisten eläinkuljetusten eläinsuojelutarkastukset

- 2.4** Eläimiä käsittelevien henkilöiden on hoidettava tehtävänsä ilman väkivaltaa tai mitään sellaisia menetelmiä, jotka voivat aiheuttaa eläimille tarpeetonta pelkoa, vammoja tai kärsimystä. Eläimiä ei saa lyödä tai potkia, riiputtaa mekaanisessa välineessä eikä nostaa tai vetää päästä, korvista, sarvista, jaloista, hännästä, turkista tai nahasta taikka käsitellä muutoin niin, että niille aiheutuu tarpeetonta kipua tai kärsimystä. (EKA art. 3 kohta e, liite I luku III kohta 1.8)

3. Kuljetusväline

- 3.1** Kuljetusvälineiden, konttien ja niiden varusteiden on suojattava eläimiä huonolta säältä, äärimmäisiltä lämpötiloilta ja epäsuotuisilta sääolojen vaihteluilta. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta b)
- 3.2** Kuljetusvälineissä ja konteissa on voitava pitää yllä kuljetettaville eläinlajeille riittävä ilman laatu ja määrä. Eläinosaston sisällä ja kullakin sen tasolla on oltava riittävästi tilaa sen varmistamiseksi, että eläinten yläpuolella on riittävä ilmanvaihto niiden ollessa luonnollisessa seisoma-asennossa ilman, että missään tapauksessa estetään eläinten luonnollisia liikkeitä. Kuljetuksen aikana on varmistettava riittävä ja eläinten tarpeita täysin vastaava ilmanvaihto ottaen huomioon erityisesti kuljetettavien eläinten lukumäärä ja tyyppi sekä kuljetusmatkan aikana odotettavissa olevat sääolot. Kontit on säilytettävä niin, ettei niiden ilmanvaihto esty. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta e ja kohta 1.2, liite I luku III kohta 2.6)
- 3.3** Kuljetusvälineet, kontit ja niiden varusteet on voitava puhdistaa ja desinfioida. (EKA liite I luku II kohta 1.1 alakohta c)